I

(Jogalkotási aktusok)

RENDELETEK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/167 RENDELETE

(2021. február 10.)

a nemzetközi kereskedelmi szabályok alkalmazása és érvényesítése terén az Unióra ruházott jogok gyakorlásáról szóló 654/2014/EU rendelet módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 207. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében ([1]),

mivel:

(1) A 654/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([2]) közös jogalkotási keretet hoz létre az Unió nemzetközi kereskedelmi megállapodások alapján fennálló jogainak bizonyos különleges helyzetekben történő gyakorlására. E helyzetek egyike a Kereskedelmi Világszervezetet (WTO) létrehozó egyezmény és az egyéb – például regionális vagy bilaterális – nemzetközi kereskedelmi megállapodások által létrehozott vitarendezési mechanizmusokhoz kapcsolódik. A 654/2014/EU rendelet lehetővé teszi az Unió számára, hogy a vitarendezési eljárás lezárását követően felfüggessze a nemzetközi kereskedelmi megállapodások szerinti engedményeket vagy más kötelezettségeket.

(2) A 654/2014/EU rendelet nem foglalkozik olyan helyzetekkel, amikor az Uniónak joga van fellépni egy harmadik ország által fenntartott intézkedésre válaszul, de az intézkedést elfogadó harmadik ország együttműködésének hiánya miatt a döntés útján történő vitarendezést blokkolják, vagy az egyéb módon nem elérhető.

(3) A WTO Vitarendezési Testülete ez idáig nem tudta betölteni a WTO Fellebbezési Testületében (a továbbiakban: a WTO Fellebbezési Testülete) lévő üres álláshelyeket. A WTO Fellebbezési Testülete attól a pillanattól kezdve nem képes ellátni feladatát, hogy a WTO Fellebbezési Testületének kevesebb mint három tagja marad. E helyzet megoldásáig és a WTO vitarendezési rendszere alapvető elveinek és jellemzőinek, valamint az Unió folyamatban lévő és jövőbeli vitákban fennálló eljárási jogainak megőrzése érdekében az Unió a vitarendezés szabályairól és eljárásairól szóló WTO-egyetértés (a továbbiakban: a WTO vitarendezési egyetértése) 25. cikke alapján a

([1]) Az Európai Parlament 2021. január 19-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2021. február 3-i határozata.

([2]) Az Európai Parlament és a Tanács 654/2014/EU rendelete (2014. május 15.) a nemzetközi kereskedelmi szabályok alkalmazása és érvényesítése terén az Unióra ruházott jogok gyakorlásáról és a nemzetközi kereskedelmi szabályok, különösen a Kereskedelmi Világszervezet égisze alatt kialakított kereskedelmi szabályok alapján a Közösséget megillető jogok gyakorlásának biztosítása érdekében a közös kereskedelmi politika területén követendő közösségi eljárások megállapításáról szóló 3286/94/EK tanácsi rendelet módosításáról (HL L 189., 2014.6.27., 50. o.).

fellebbezési választott bírósági eljárásról rendelkező ideiglenes megállapodásokra törekedett. Ezen megközelítést a Tanács 2019. május 27-én, 2019. július 15-én és 2020. április 15-én jóváhagyta, és a WTO Fellebbezési Testületének válságáról szóló, 2019. november 28-i európai parlamenti állásfoglalás támogatta. Ha egy WTO-tag elutasítja egy ilyen megállapodás megkötését, és fellebbezést nyújt be a WTO nem működő Fellebbezési Testületéhez, a vitarendezés ténylegesen blokkolva van.

(4) Hasonló helyzet állhat elő más nemzetközi kereskedelmi megállapodások, többek között regionális vagy kétoldalú megállapodások alapján, amennyiben valamely harmadik ország nem működik együtt a vitarendezés működéséhez szükséges módon, például azáltal, hogy nem jelöl ki választott bírót, és amennyiben ilyen helyzetben nincs előirányozva a vitarendezés működését biztosító mechanizmus.

(5) Ha a vitarendezés blokkolva van, az Unió nem tudja érvényesíteni a nemzetközi kereskedelmi megállapodásokat. Helyénvaló ezért a 654/2014/EU rendelet hatályát az ilyen helyzetekre kiterjeszteni.

(6) E célból az Uniónak képesnek kell lennie arra, hogy gyorsan felfüggessze a nemzetközi kereskedelmi megállapodásokból – többek között a regionális vagy kétoldalú megállapodásokból – eredő engedményeket vagy más kötelezettségeket, ha kötelező érvényű vitarendezés tényleges igénybevétele nem lehetséges, mert a harmadik ország nem működik együtt az ilyen igénybevétel lehetővé tétele érdekében.

(7) Indokolt azt is meghatározni, hogy amennyiben intézkedéseket hoznak a harmadik országgal folytatott kereskedelem korlátozására, az ilyen intézkedések nem haladhatják meg az Unió kereskedelmi érdekeinek az említett harmadik ország intézkedései által okozott hatálytalanítását vagy gyengítését, összhangban az Unió nemzetközi jog szerinti kötelezettségeivel.

(8) Az e rendelet alapján elfogadandó intézkedések kifejezetten a nemzetközi kereskedelemre vonatkoznak, amennyiben alapvetően az ilyen kereskedelem szabályozására irányulnak, és arra közvetlen és azonnali hatást gyakorolnak, és ezért az Európai Unió működéséről szóló szerződés 207. cikke értelmében az Unió kizárólagos hatáskörébe tartoznak ([3]).

(9) A szolgáltatások és a szellemitulajdon-jogok a világkereskedelem jelentős és egyre növekvő részét teszik ki, és nemzetközi kereskedelmi megállapodások, többek között regionális és kétoldalú uniós megállapodások tárgyát képezik. A szolgáltatások kereskedelme és a szellemitulajdon-jogok kereskedelmi vonatkozásai terén hozott intézkedéseket ezért az Unió rendelkezésére álló kereskedelempolitikai intézkedések hatálya alá kell vonni a 654/2014/EU rendelet következetesebbé és hatékonyabbá tétele érdekében.

(10) E rendeletnek biztosítania kell a jogérvényesítési mechanizmus következetes alkalmazását a nemzetközi kereskedelmi megállapodásokkal – többek között a regionális vagy kétoldalú megállapodásokkal – kapcsolatos kereskedelmi vitákban. Az Unió nemzetközi kereskedelmi megállapodásai kereskedelemről és fenntartható fejlődésről szóló fejezeteinek jogérvényesítési mechanizmusa az Unió kereskedelempolitikájának szerves részét képezi, és ez a rendelet alkalmazandó lenne az engedmények vagy más kötelezettségek felfüggesztésére, valamint az intézkedések elfogadására az említett fejezetek megsértésére válaszul, ha és amennyiben az ilyen intézkedések a körülmények által megengedettek és indokoltak.

(11) A 654/2014/EU rendelet felülvizsgálati záradékának ki kell terjednie az említett rendeletre vonatkozóan e rendelet által bevezetett módosítások alkalmazására is.

(12) A 654/2014/EU rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell,

([3]) A Bíróság 2/15. sz., 2017. május 16-i, véleménye, ECLI:EU:C:2017:376, 36. pont.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A 654/2014/EU rendelet a következőképpen módosul:

1. Az 1. cikk b) pontjának helyébe a következő szöveg lép:

„b) a harmadik országokkal fennálló kereskedelmi kapcsolatokban az engedmények vagy más kötelezettségek egyensúlyának helyreállításához folyamodhasson, ha az Unióból származó áruk vagy szolgáltatások számára biztosított elbánásban az Unió érdekeit érintő változás következik be.”

2. A 2. cikk b) pontjának helyébe a következő szöveg lép:

„b) »engedmények vagy más kötelezettségek«: tarifaengedmények vagy más olyan kötelezettségek vagy előnyök az áruk vagy szolgáltatások kereskedelme terén, illetve a szellemitulajdon-jogok kereskedelmi vonatkozásait illetően, amelyek alkalmazására az Unió kötelezettséget vállalt olyan nemzetközi kereskedelmi megállapodások alapján, amelyekben részes fél;”.

3. A 3. cikk a következőképpen módosul:

a) a cikk a következő ponttal egészül ki:

„aa) a WTO olyan vizsgálóbizottsági jelentésének köröztetését követően, amely részben vagy egészben helyt ad az Unió által előterjesztett követeléseknek, ha a WTO vitarendezési egyetértésének 17. cikke szerinti fellebbezés nem teljesíthető, és ha a harmadik ország nem egyezett bele a WTO vitarendezési egyetértésének 25. cikke szerinti átmeneti fellebbezési választott bírósági eljárásba;”

b) a cikk a következő ponttal egészül ki:

„ba) más nemzetközi kereskedelmi megállapodásokkal, többek között regionális vagy kétoldalú megállapodásokkal kapcsolatos kereskedelmi vitákban, amennyiben a döntéshozatal nem lehetséges, mivel a harmadik ország nem teszi meg a vitarendezési eljárás működéséhez szükséges lépéseket, beleértve az eljárás indokolatlan késleltetését is, ami az együttműködés hiányát jelenti az eljárás során;”

c) a d) pont helyébe a következő szöveg lép:

„d) olyan esetekben, amikor egy WTO-tag az 1994. évi GATT XXVIII. cikke vagy a szolgáltatások kereskedelméről szóló általános egyezmény (GATS) XXI. cikke szerint engedményeket vagy kötelezettségvállalásokat módosít, amennyiben nem állapodtak meg kompenzációs kiigazításokról, és a szolgáltatások tekintetében nem tesznek kompenzációs kiigazításokat a GATS XXI. cikke szerinti választott bírósági eljárás megállapításaival összhangban.”

4. A 4. cikk (2) bekezdése a következőképpen módosul:

a) a cikk a következő ponttal egészül ki:

„ba) amennyiben a 3. cikk aa) vagy ba) pontjában foglalt helyzetekben intézkedéseket hoznak valamely harmadik országgal folytatott kereskedelem korlátozására, az ilyen intézkedések szintje nem haladhatja meg az Unió kereskedelmi érdekeinek az említett harmadik ország intézkedései által okozott hatálytalanítását vagy gyengítését;”

b) a d) pont helyébe a következő szöveg lép:

„d) amennyiben az 1994. évi GATT XXVIII. cikkével és a kapcsolódó egyetértéssel (*), vagy a GATS XXI. cikkével és a kapcsolódó végrehajtási eljárásokkal összefüggésben kerül sor engedmények vagy kötelezettségvállalások módosítására vagy visszavonására valamely harmadik országgal folytatott kereskedelemben, azoknak érdemben azonosnak kell lenniük az említett harmadik ország által módosított vagy visszavont engedményekkel vagy kötelezettségvállalásokkal, az 1994. évi GATT XXVIII. cikkében és a kapcsolódó egyetértésben vagy a GATS XXI. cikkében és a kapcsolódó végrehajtási eljárásokban megállapított feltételeknek megfelelően.

(*) »A XXVIII. cikk értelmezése és alkalmazása« című egyetértés.”

5. Az 5. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés a következő pontokkal egészül ki:

„ba) a szolgáltatások kereskedelmére vonatkozó kötelezettségek felfüggesztése és a szolgáltatások kereskedelmére vonatkozó korlátozások bevezetése;

bb) a valamely uniós intézmény vagy ügynökség által biztosított és az Unió egész területére érvényes szellemitulajdon-jogok kereskedelmi vonatkozásaival kapcsolatos kötelezettségek felfüggesztése, valamint az ilyen szellemitulajdon-jogok védelmére vagy kereskedelmi hasznosítására vonatkozó korlátozások bevezetése az érintett harmadik ország állampolgárságával rendelkező jogosultak tekintetében;"

b) a cikk a következő bekezdésekkel egészül ki:

„(1a) Az e cikk (1) bekezdésének ba) pontja alapján elfogadandó intézkedések kiválasztásakor a Bizottság mindig a következő lépéshierarchia szerint vesz fontolóra intézkedéseket:

a) az egész Unióra érvényes és másodlagos jogon alapuló engedélyhez kötött szolgáltatások kereskedelmével kapcsolatos intézkedések, vagy amennyiben ilyen intézkedések nem állnak rendelkezésre**,**

b) egyéb szolgáltatásokkal kapcsolatos intézkedések olyan területeken, ahol kiterjedt uniós joganyag létezik, vagy amennyiben ilyen intézkedések nem állnak rendelkezésre,

c) olyan intézkedések, amelyek tekintetében az 5. cikk (1b) bekezdésének a) pontjában előírtak szerint a 9. cikk (1a) bekezdése alapján végzett információgyűjtés igazolta, hogy nem rónának aránytalan terhet a releváns nemzeti szabályozások végrehajtási folyamatára.

(1b) Az (1) bekezdés ba) és bb) pontja értelmében elfogadott intézkedések:

a) a 9. cikk (1a) bekezdése szerinti információgyűjtés tárgyát képezik;

b) szükség esetén kiegészítendők a 4. cikk (1) bekezdése szerinti végrehajtási jogi aktus révén, amennyiben a 9. cikk (1a) bekezdése alapján végzett felülvizsgálatot követően a Bizottság arra a következtetésre jut, hogy az intézkedések nem kellően hatékonyak, vagy indokolatlan terhet rónak a releváns nemzeti szabályozások végrehajtási folyamatára. A Bizottság az ilyen felülvizsgálatot először hat hónappal az intézkedések alkalmazásának kezdőnapját követően, és ezt követően tizenkét hónapos időközönként végzi el;

c) hat hónappal a megszüntetésüket követően és többek között az érdekelt felek észrevételei alapján értékelő jelentés tárgyát képezik, amely megvizsgálja hatékonyságukat és működésüket, és levonja a lehetséges következtetéseket a jövőbeli intézkedésekre vonatkozóan."

6. A 6. cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(3) A szellemitulajdon-jogok kereskedelmi vonatkozásai tekintetében az „állampolgárok" kifejezést a szellemitulajdon-jogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló WTO-megállapodás 1. cikkének (3) bekezdésében használttal azonos értelemben kell értelmezni."

7. A 7. cikk (2) bekezdése első albekezdése c) pontjának helyébe a következő szöveg lép:

„c) olyan esetekben, amikor egy WTO-tag az 1994. évi GATT XXVIII. cikke vagy a GATS XXI. cikke alapján engedményeket vagy kötelezettségvállalásokat von vissza vagy módosít, amennyiben az érintett harmadik ország megfelelő és arányos kompenzációt nyújt az Uniónak egy végrehajtási jogi aktusnak a 4. cikk (1) bekezdése alapján történő elfogadását követően."

8. A 9. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A Bizottság e rendelet alkalmazása során információkat és véleményeket gyűjt az Unió konkrét áru- vagy szolgáltatási ágazatokkal kapcsolatos gazdasági érdekeit illetően vagy a szellemitulajdon-jogok konkrét kereskedelmi vonatkozásait illetően, az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzétett értesítés révén vagy más alkalmas tömegkommunikációs eszközök segítségével, megjelölve azt az időtartamot, amelyen belül az információkat és véleményeket be kell nyújtani. A Bizottság figyelembe veszi a beérkezett információkat és véleményeket.";

b) a cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Amennyiben a Bizottság az 5. cikk (1) bekezdésének ba) vagy bb) pontja szerinti intézkedéseket tervez, tájékoztatja a lehetséges kereskedelempolitikai intézkedések által érintett érdekelt feleket, különösen az iparági szövetségeket, valamint az érintett területeket szabályozó jogszabályok kidolgozásában vagy végrehajtásában részt vevő tagállami hatóságokat, és konzultációt folytat velük. Anélkül, hogy indokolatlanul késleltetné az ilyen intézkedések elfogadását, a Bizottság különösen a következőkről kér információt:

a) az ilyen intézkedések hatása a harmadik országbeli szolgáltatókra vagy olyan jogosultakra, akik az érintett harmadik ország állampolgárai, valamint az ilyen szolgáltatások uniós versenytársaira, felhasználóira vagy fogyasztóira vagy a szellemitulajdon-jogok uniós jogosultjaira;

b) az ilyen intézkedések kölcsönhatása a releváns tagállami szabályozásokkal;

c) az ilyen intézkedések által esetlegesen okozott adminisztratív teher.

A Bizottság a lehető legnagyobb mértékben figyelembe veszi az ilyen konzultációk során összegyűjtött információkat.

A Bizottság a tervezett intézkedésekről elemzést készít a tagállamok számára, amikor a 8. cikk szerint javaslatot tesz a végrehajtási jogi aktus tervezetére.”

9. A 10. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„*10. cikk*

Felülvizsgálat

(1) A Bizottság 2021. február 13-t követően a lehető leghamarabb, de legkésőbb egy évvel ezen időpontot követően felülvizsgálja e rendelet hatályát – figyelembe véve különösen a kereskedelempolitikai intézkedéseket, amelyek elfogadására sor kerülhet, valamint a rendelet végrehajtását, és megállapításairól jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazása során a Bizottság felülvizsgálatot végez, amelynek célja, hogy e rendelet keretében a szellemitulajdon-jogok kereskedelmi vonatkozásai terén engedmények vagy más kötelezettségek felfüggesztésére irányuló, további kereskedelempolitikai intézkedéseket irányozzon elő.”

2. cikk

Ez a rendelet 2021. február 13-án lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező, és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2021. február 10-én.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*
D. M. SASSOLI	A. P. ZACARIAS